

เอกสารประกอบการพิจารณาคัดเลือก
“นวัตกรรม สร้างสรรค์คนดี”
โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ประจำปี 2567
(ด้านการบริหาร)

นวัตกรรมขับเคลื่อนลูกโลกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียง
แบบมีส่วนร่วม PASCT Model

นางสาววิลาวัลย์ คำสว่าง
ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

โรงเรียนบ้านโดกกกรวด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุทธบุรี เขต 3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แบบเสนอผลงานนวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี ด้านการบริหาร นวัตกรรมขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model เล่มนี้มีเนื้อหาประกอบด้วย 1. ความสำคัญของผลงานนวัตกรรม 2. จุดประสงค์และเป้าหมายของนวัตกรรม 3. กระบวนการพัฒนานวัตกรรมหรือขั้นตอนการดำเนินงาน 4. ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ 5. ปัจจัยความสำเร็จ 6. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learn) 7. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ และ 8. เงื่อนไขความสำเร็จ พร้อมเอกสารหลักฐานอ้างอิงตามข้อเท็จจริง ซึ่งผลงานที่น่าเสนอนี้เกิดจากการปฏิบัติจริง ที่ข้าพเจ้าทุ่มเท มุ่งมั่น และเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้เกิดผลดีกับครู นักเรียน โรงเรียน และชุมชน

ขอขอบคุณคณะกรรมการผู้ทรงเกียรติทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการประเมินผลงานของข้าพเจ้าไว้ ณ โอกาสนี้

นางสาววิลาวัลย์ คำสว่าง
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกกรวด

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ความสำคัญของนวัตกรรม	4
จุดประสงค์และเป้าหมายของนวัตกรรม	10
กระบวนการพัฒนานวัตกรรมหรือขั้นตอนการดำเนินงาน	10
ผลการดำเนินการ/ ผลสัมฤทธิ์/ ประโยชน์ที่ได้รับ	18
ปัจจัยความสำเร็จ	20
บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learn)	21
การเผยแพร่/ การได้รับการยอมรับ/ รางวัลที่ได้รับ	21
เงื่อนไขความสำเร็จ	22
ภาคผนวก	23

เอกสารประกอบการพิจารณาคัดเลือก “นวัตกรรม สร้างสรรค์คนดี”

โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ประจำปีการศึกษา 2567

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

ชื่อผลงานนวัตกรรม นวัตกรรมขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model

ชื่อเจ้าของผลงาน นางสาววิลาวลัย คำสว่าง

โรงเรียนบ้านโคกกรวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

โทรศัพท์.....-.....โทรสาร.....-.....

โทรศัพท์มือถือ 081-1401472 E-mail wilawan.khamsawang@gmail.com

ประเภทผลงาน ด้านการบริหาร ☒

ด้านการเรียนการสอน ☐

สอดคล้องกับคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ

- ☒ ความพอเพียง
- ☐ ความกตัญญู
- ☐ ความซื่อสัตย์สุจริต
- ☒ ความรับผิดชอบ
- ☐ อุทิศคุณธรรม
- ☒ คุณธรรมอัตลักษณ์โรงเรียน ได้แก่ (พอเพียง มีวินัย มารยาทดี มีจิตอาสา)

1. ความสำคัญของนวัตกรรม

1.1 เหตุผลที่เกิดจากแรงบันดาลใจ ความจำเป็น ปัญหาหรือความต้องการที่จัดทำผลงานนวัตกรรม สังคมไทยเป็นสังคมหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลจากความเจริญในด้านต่าง ๆ ทั้งเจริญก้าวหน้าในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการดำรงชีวิต มุ่งแข่งขันทางการค้าและธุรกิจเพื่อแสวงหารายได้เพื่อผลกำไร กลายเป็นสังคมที่มีความเจริญด้านวัตถุ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทยทั้งด้านค่านิยม พฤติกรรม และระบบคุณค่าของคนในสังคม ซึ่งมีทั้งผลดีและผลเสียในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้เพราะความเจริญดังกล่าวเป็นความเจริญด้านวัตถุ ส่งผลทั้งในเชิงบวกและเชิงลบต่อการปรับวิถีชีวิตของคนในสังคม ในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งด้านค่านิยม พฤติกรรม และระบบคุณค่าของคนในสังคม ความเสื่อมถอยทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคนไทยลดลง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ยังขาดทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรม นิยมพฤติกรรมที่เน้นวัตถุนิยม บริโภคนิยม ขาดจิตสำนึกสาธารณะ และให้ความสำคัญกับเรื่องส่วนตนมากกว่าส่วนส่วนรวม (ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

จากปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมที่กล่าวมา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดแนวทางแก้ปัญหา ด้านคุณธรรมจริยธรรมไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการ

ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 5 โดยมีแผนงานโครงการสำคัญที่กล่าวไว้ คือ โครงการน้อมนำ ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพคนทุกช่วงวัย และโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนจึงเป็นหน่วยงานสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายจึงควรกำหนดรูปแบบการบริหารงานเพื่อพัฒนาคุณธรรมตามแนวทางของโรงเรียนคุณธรรมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , 2560)

การพัฒนาคุณธรรมให้กับเยาวชนของชาติจำเป็นต้องดำเนินการจัดทำ “โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.” เพื่อพัฒนาโรงเรียนระดับขั้นพื้นฐานให้กับนักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลซึมซับคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติ และสร้างความรู้สึกผิตชอบชั่วดี รวมทั้งสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งองค์กรแห่งคุณธรรมโดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงาน และองค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน รูปแบบของโรงเรียนคุณธรรมนั้น เป็นเรื่องที่ไม่ซับซ้อนและทำได้ง่ายเป็นการลงทุนต่ำ แต่ได้กำไรมาก และสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนได้จริง โดยหลักการของโรงเรียนคุณธรรมสามารถนำไปใช้กับโรงเรียนในทุกศาสนา ไม่ผูกขาดกับศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เปรียบเสมือนเป็นคุณธรรมสากล ที่จะช่วยให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนลดลง และส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น ซึ่งนับเป็นการพัฒนาเยาวชน ผู้ปกครอง และชุมชน ได้อย่างยั่งยืน (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา , 2560)

โรงเรียนบ้านโคกกรวดเปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนที่มาจากหลากหลายท้องถิ่น มีนักเรียนยากจน ด้อยโอกาส กำพร้าพ่อแม่ ซึ่งนักเรียนเหล่านี้มีปัญหาครอบครัว ขาดความอบอุ่นและมีพฤติกรรมเสี่ยงความไม่ปลอดภัยในทุกด้าน นักเรียนโดยรวมของโรงเรียนบ้านโคกกรวดส่วนใหญ่ยังขาดวินัย ความพอเพียง และจิตสาธารณะ ทั้งยังขาดทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิต คุณธรรม จริยธรรม และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนบ้านโคกกรวดจึงได้พัฒนานวัตกรรมขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model ขึ้น เพื่อช่วยให้นักเรียนโรงเรียนบ้านโคกกรวดเป็นคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา เพื่อสร้างความตระหนักให้นักเรียนยึดถือหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีทักษะอาชีพในการนำไปต่อยอดในการศึกษาต่อสายอาชีพ และการหารายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน

1.2 แนวคิดหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลงานหรือนวัตกรรมสามารถอ้างอิงถึงแนวคิดหลักการทฤษฎี รูปแบบ วิธีการ ฯลฯ ที่นำมาใช้ในการออกแบบผลงานหรือนวัตกรรมได้

1.2.1 โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ซึ่งรัฐมนตรีว่าการ นวัตกรรมขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model

กระทรวงศึกษาธิการ (นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์) ได้มอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล) ดำเนินงานตามนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม โดยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพอีกทั้งรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนทุกคน มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล) ได้กล่าวถึงศาสตร์พระราชาซึ่งเป็นศาสตร์ที่ครอบคลุม เรื่องเอกลักษณ์ของชนชาติไทย เช่น การอ่อนน้อมถ่อมตน การเป็นสุภาพชนความขยันหมั่นเพียร การซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นคุณงามความดีของคนไทยที่บรรพชนไทยได้ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา ศาสตร์พระราชาให้ข้อคิดการประพฤติปฏิบัติตนไว้ว่า อย่าคบคนด้วยฐานะ คบคนด้วยคุณความดีมีมิตรภาพด้วยความรักความผูกพัน และขอให้มีความกตัญญูรู้คุณต่อบิดามารดาผู้มีพระคุณ ประเทศชาติและพระมหากษัตริย์ ถ้าทุกคนปฏิบัติตนตามศาสตร์ของพระราชาแล้วก็จะกลายเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ประเทศก็จะมีแต่คนดีและทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้า รวมทั้งน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสมเกิดความสมดุล และยั่งยืน แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้พระราชทานไว้กว่า 40 ปีที่ผ่านมา เพื่อให้ประชาชนชาวไทยนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและครอบครัวให้มีภูมิคุ้มกันที่มั่นคงในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข จึงนับได้ว่า “ศาสตร์พระราชา” เป็นเสมือนองค์ความรู้ที่อยู่คู่แผ่นดินไทย ซึ่งล้วนมุ่งให้ประชาชนทุกคนปฏิบัติตนเป็น “คนดี” ทั้งคิดดี พูดดี ทำดี ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม สุจริต มีวินัย และมีความสามัคคีซึ่งกันและกัน เพื่อร่วมกันพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นปึกแผ่นมั่นคงตลอดไป

นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ มีพระราชกระแสรับสั่งต่อประชาชนชาวไทยให้ “ช่วยสร้างคนดีให้บ้านเมือง” พร้อมทั้งพระราชทานหลัก 3 ประการที่เกี่ยวกับครูและนักเรียนไว้ว่า “ให้ครูรักเด็ก เด็กรักครู” “ให้ครูสอนให้เด็กมีน้ำใจต่อเพื่อนไม่ให้อยู่แข่งกัน แต่ให้แข่งกับตัวเองและให้เด็กที่เรียนเก่งช่วยสอนเพื่อนที่เรียนช้ากว่า” “ให้ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำร่วมกันเพื่อให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี” จากพระราชกระแสรับสั่งข้างต้นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรทรงพระราชทานพระบรมราโชวาท ด้านการศึกษาเพื่อสานต่อพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ว่า การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน ดังนี้ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม 3) มีงานทำ-มีอาชีพ 4) เป็นพลเมืองดี เพื่อเป็นการสืบสานศาสตร์พระราชาและสนองพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ และพระบรมราโชวาท ด้านการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจัดทำโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ขึ้น เพื่อมุ่งปลูกฝังให้ผู้บริหาร ครู นักเรียนและ

บุคลากรทางการศึกษาได้รับการปลูกฝังคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ 1) พอเพียง 2) กตัญญู 3) ซื่อสัตย์สุจริต 4) ความรับผิดชอบ และ 5) อุทิศตนคุณธรรม โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ให้แต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการคุณธรรม สพฐ. อย่างน้อยร้อยละ 35 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โรงเรียนทุกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการคุณธรรม สพฐ.

1.2.2 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำริชี้แนะแนวทาง การดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ และเงื่อนไข 2 ประการ หรือที่เรียกว่า 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ 1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็น และเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น 2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรมจรรยา และวัฒนธรรมที่ดีงาม โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบรู้ และรอบคอบ 3) ระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ เงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้การตัดสินใจ และการกระทำเป็นไปพอเพียง

จะต้องอาศัยทั้งคุณธรรมและความรู้ ดังนี้ 1) เจื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องสร้างเสริมให้เป็นพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ ประกอบด้วย ด้านจิตใจ คือการตระหนักในคุณธรรม รู้ผิดชอบชั่วดี ซื่อสัตย์สุจริต ใฝ่ดีใฝ่ชอบอย่างถูกต้องและเหมาะสมในการดำเนินชีวิต และด้านการกระทำ คือมีความขยันหมั่นเพียร อดทน ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ รู้จักแบ่งปัน และรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม 2) เจื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย การฝึกฝนให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบ และความระมัดระวังที่จะนำความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และในชั้นปฏิบัติ

1.2.3 การบริหารแบบมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) ทั้งนักวิชาการภายในประเทศและต่างประเทศ โดยให้คำนิยามความหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 7) ได้ให้ทรรศนะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าคือ การดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่มองเห็นว่าบุคลากรทุกคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน โดยนำความสามารถของแต่ละบุคคลมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าภายใต้บริบทของสถานศึกษานั้นๆ ทั้งนี้โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่าตามลำพังเพียงแต่ผู้บริหารผู้เดียวย่อมมีข้อจำกัด ภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าว สามารถแก้ไขได้โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีศักยภาพทางการบริหารเป็นทวีคูณ

เมตต์ เมตการุณจิต (2553, หน้า 19) ได้กล่าวหลักการสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า คือการสร้างบรรยากาศในการทำงานแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและรับผิดชอบ

ฉลาด จันทสมบัติ (2553, หน้า 21) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาแก้ปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาและการประเมินร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2555, หน้า 23) ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้เข้ามามีส่วนในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารหน่วยงาน

แอนโทนี (Anthony, 1978, p.12) ให้ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) ไว้อย่างชัดเจนว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนในกระบวนการตัดสินใจ โดยเน้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ใช้ความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์มาช่วยแก้ปัญหาทางการบริหารโดยผู้บริหารยอมแบ่งอำนาจการตัดสินใจให้กับ ผู้ใต้บังคับบัญชา

ที่สำคัญคือต้องพยายามให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมตัดสินใจอย่างแท้จริงในเรื่องที่สำคัญ ขององค์กร ไม่ใช่เพียงการรับรู้และสัมผัสปัญหาเพียงผิวเผิน

ยูก์ (Yuk, 1981, p.32) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นลักษณะการบริหารที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีอิสระในการทำงาน ตลอดจนมีสิทธิในการเสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นแรงจูงใจ ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความพึงพอใจและมีผลปฏิบัติงานสูงขึ้น

สรุปได้ว่า จากแนวคิดเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของนักวิชาการต่างๆที่ได้กล่าวมานั้น จะเห็นว่าให้ความหมายที่แตกต่างกันออกไป แต่อย่างไรก็ตาม เราอาจสรุปความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ว่า หมายถึง การบริหารงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างมีอิสระ โดยกระทำด้วยความเต็มใจเพื่อให้ งานนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.4 การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้รูปแบบ PASCT Model

PASCT Model เป็นนวัตกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการบริหารที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. P : Plan and Think (วางแผนและร่วมคิด) การระดมความคิด และวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวางแผนเป็นงานหลักและสำคัญในการบริหารของสถานศึกษา เนื่องจากเป็นตัวกำหนดทิศทาง เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ที่จะทำให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ภายในเวลาที่กำหนด การวางแผนเป็นขั้นตอนแรกและขั้นตอนสำคัญ
2. A : Act (ร่วมดำเนินการตามแผน) การปฏิบัติตามแผน การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีโครงการ/กิจกรรม ระบุขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับรูปแบบของนวัตกรรมการบริหาร ที่กำหนดไว้ เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์
3. S : Support (ร่วมช่วยเหลือและสนับสนุน) การร่วมมือรวมพลัง การมีส่วนร่วมในการทำงานของทุกภาคส่วน การทำงานเป็นทีม นับเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญขององค์กร เมื่อบุคลากรร่วมมือร่วมใจ ช่วยเหลือ และสนับสนุนกัน จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ส่งเสริมกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่วางไว้ อีกทั้งการทำงานเป็นทีมยังช่วยให้เราได้ความคิดริเริ่มใหม่ ๆ จากสมาชิกในทีมที่มีทักษะ ประสบการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งอาจทำให้เกิดการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในองค์กร เพิ่มขึ้นด้วย

นวัตกรรมขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model

4. C : Check and Follow Up (ร่วมนิเทศ กำกับ ติดตาม) การนิเทศ ตรวจสอบ กำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงาน เป็นการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานตามที่สถานศึกษากำหนด คือโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ สามารถดำเนินงานได้ตามแผนหรือไม่ มีการปรับแผนหรือไม่ ถ้ามีเพราะเหตุใด ผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมหรือไม่ เพียงใด และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ติดตามตรวจสอบจากรายงานดังกล่าวและติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานจริงด้วยตนเอง พร้อมทั้งให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์/ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม แล้วสรุปเป็นรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

5. T : Talk and Share (ร่วมสะท้อนผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผลการดำเนินงาน เป็นการสะท้อนผลการดำเนินงานตามสภาพจริง เพื่อวิเคราะห์ว่ามีปัญหา อุปสรรคที่ควรแก้ไขและพัฒนาหรือไม่ นำปัญหา อุปสรรคที่พบมาแสวงหาวิธีการแก้ไข ปรับปรุงในขั้นตอนของการวางแผนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอีกครั้ง เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สามารถประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่และขยายผลการดำเนินงานสู่โรงเรียนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อพัฒนาสู่ความมีคุณภาพที่ยั่งยืนต่อไป

2. จุดประสงค์และเป้าหมายของนวัตกรรม

2.1 จุดประสงค์เขียนให้สอดคล้องกับสำคัญของนวัตกรรม

1. เพื่อพัฒนานักเรียนโรงเรียนบ้านโคกกรวดให้มีคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ด้านความพอเพียง และความรับผิดชอบ
2. เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนบ้านโคกกรวดมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม ตามโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

2.2 เป้าหมายระบุจำนวนผลงานนวัตกรรมและหรือกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในนวัตกรรมอย่างชัดเจน

เป้าหมายเชิงปริมาณ

1. นักเรียนโรงเรียนบ้านโคกกรวด จำนวน 183 คน
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดบ้านโคกกรวด จำนวน 13 คน

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

1. นักเรียนโรงเรียนบ้านโคกกรวด ร้อยละ 80 มีคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ด้านความพอเพียง และความรับผิดชอบ
2. ผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนบ้านโคกกรวด ร้อยละ 100 มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม ตามโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

3. กระบวนการพัฒนานวัตกรรมหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

3.1 กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

การออกแบบนวัตกรรมการขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model มีขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรมการบริหาร ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาการพัฒนาการบริหารสถานศึกษานำไปสู่การขับเคลื่อนให้นักเรียนโรงเรียนวัดบ้านโคกกรวดเป็นคนดี มีวิถีชีวิตแบบพอเพียง มีความรับผิดชอบ โดยร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หาแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และเกิดประโยชน์สูงสุดกับตัวนักเรียน
2. ศึกษาหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 2) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม
3. ออกแบบนวัตกรรมการขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model
4. ตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงนวัตกรรม นำนวัตกรรมการขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา หลังจากนั้นจึงนำนวัตกรรมการขับเคลื่อนลูกบ้านโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model แก้ไขตามข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
5. นำนวัตกรรมการขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model ไปใช้กับครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านโคกกรวด
6. ประเมินผลการใช้นวัตกรรม นำแบบสอบถามความพึงพอใจของ ที่มีต่อการใช้นวัตกรรมการบริหารจัดการ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ไปดำเนินการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
7. สรุปผลการดำเนินงานจากการใช้นวัตกรรม รายงานผลและเผยแพร่ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ

การออกแบบนวัตกรรมการขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model

ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหา SWOT/PLC

กำหนดวัตถุประสงค์

ศึกษาหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ 1.โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

2.หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุง

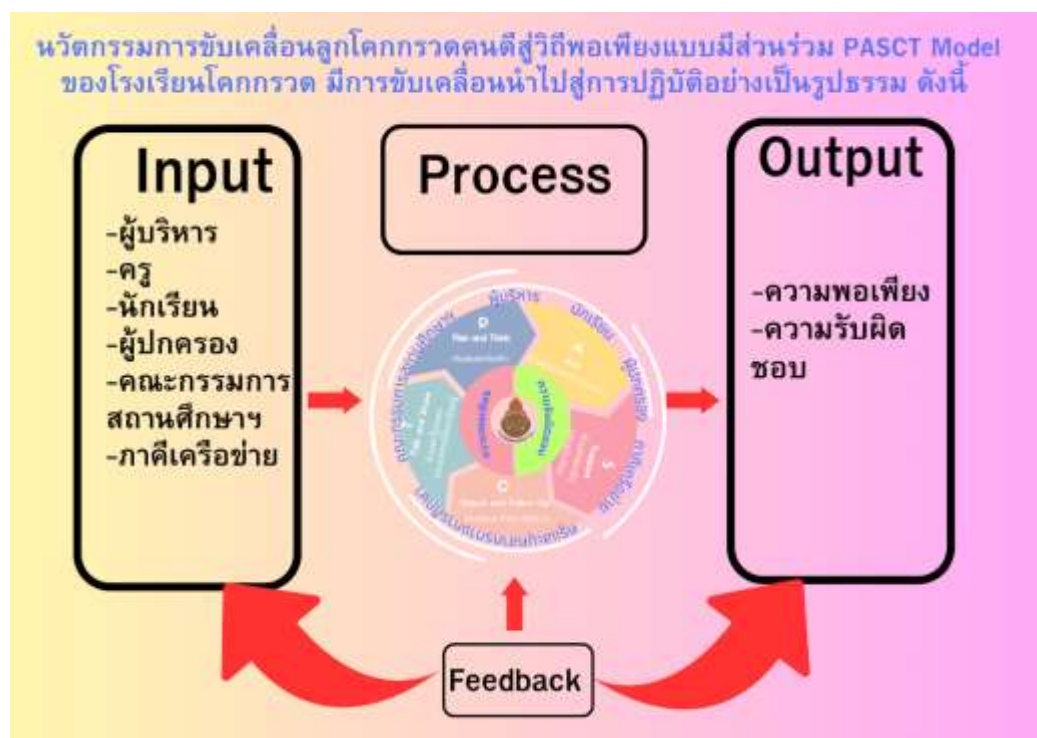
นำนวัตกรรมการขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model ไปใช้

ประเมินผลการใช้นวัตกรรม

นวัตกรรมการขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model

สรุป รายงานและเผยแพร่

3.2 ขั้นตอนการดำเนินงานการนำนวัตกรรมไปใช้

ขั้นตอนที่ 1 P : Plan and Think (วางแผนและร่วมคิด) ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาฯ ผู้ปกครอง ร่วมกันสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ด้านความพอเพียง และความรับผิดชอบจากข้อมูลสารสนเทศต่างๆของโรงเรียน จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม และรายงานผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมต่างๆ และข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพตามวิถีความพอเพียงและความรับผิดชอบของนักเรียน

ประชุมครู

ขั้นตอนที่ 2 S : Support and Help (สนับสนุนและร่วมช่วย) ผู้บริหารประสานงานกับภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และปราชญ์ชาวบ้าน ขอความอนุเคราะห์ และสนับสนุน บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพตามวิถีความพอเพียงให้กับนักเรียนโรงเรียน บ้านโคกกรวด โดยได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย

ประสานงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 3 A : Act (ร่วมดำเนินการตามแผน) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนร่วมดำเนินการตาม แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ/กิจกรรม สอดคล้องกับรูปแบบของนวัตกรรมการบริหารที่กำหนดไว้ เพื่อ บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ปลูกฝัง การใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ นวัตกรรมขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model

พอเพียง และสร้างความตระหนักให้นักเรียนยึดถือความรับผิดชอบต่อนตนเองและผู้อื่น เพื่อให้มีคุณลักษณะของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ดังนี้

1. กิจกรรมออมเงิน
2. กิจกรรมโครงงานเศรษฐกิจพอเพียง
3. กิจกรรม เยาวชนคนดีของแผ่นดิน
4. กิจกรรมค่ายคุณธรรม
5. กิจกรรมศึกษาและแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.กิจกรรมออมเงิน

กิจกรรมออมเงิน

2.กิจกรรมโครงงานเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรมโครงงานเศรษฐกิจพอเพียง

นวัตกรรมขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model

3.กิจกรรม เยาวชนคนดีของแผ่นดิน

กิจกรรม เยาวชนคนดีของแผ่นดิน

4.กิจกรรมค่ายคุณธรรม

กิจกรรมค่ายคุณธรรม

นวัตกรรมขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model

5. กิจกรรมศึกษาและแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

กิจกรรมศึกษาและแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ขั้นที่ 4 C: Check and Follow Up (ร่วมนิเทศ กำกับ ติดตาม) ผู้บริหาร นิเทศ กำกับติดตาม การดำเนินงานตามแผน เพื่อรับฟังปัญหาจากครู และนักเรียน ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหา และเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและนักเรียนในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทั้งระหว่างการทำกิจกรรม และหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมแล้วอย่างกัลยาณมิตร

ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุน ให้กำลังใจครูและนักเรียนในการจัดกิจกรรม

นวัตกรรมขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model

ขั้นที่ 5 T : Talk and Share (ร่วมสะท้อนผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้) ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ร่วมกันสะท้อนผลการดำเนินงานตามสภาพจริงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบ PLC เพื่อวิเคราะห์ว่ามีปัญหา อุปสรรคที่ควรแก้ไขและพัฒนาหรือไม่ นำปัญหา อุปสรรคที่พบมาแสวงหาวิธีการแก้ไข ปรับปรุงในขั้นตอนของการวางแผนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอีกครั้ง เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสร้างชุมชนการเรียนรู้ภายในโรงเรียน

ประชุมเพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับคณะครู

ประชุมเพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

4.ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์

1. ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน คุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ด้านความพอเพียง ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 98.87 และด้านความรับผิดชอบ ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 93.98

นวัตกรรมขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model

2.ผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนบ้านโคกกรวด ร้อยละ 100 มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม ตามโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

สรุปแบบสังเกตคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

โรงเรียนบ้านโคกกรวด ปีการศึกษา 2567

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 133 คน

ที่	คุณลักษณะ 5 ประการ	ระดับพฤติกรรม (คน)				
		5	4	3	2	1
1	ความพอเพียง					
	1.1 รู้จักการออมเงิน	133	-	-	-	-
	1.2 มีทักษะอาชีพ	130	3	-	-	-
2	ความกตัญญู					
	2.1 มีความกตัญญูต่อพ่อแม่	133	-	-	-	-
	2.2 มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ	133	-	-	-	-
3	ความซื่อสัตย์สุจริต					
	3.1 ไม่พูดปดเมื่อทำความผิด	120	13	-	-	-
	3.2 ไม่นำของคนอื่นมาเป็นของตนเอง	121	12	-	-	-
	3.3 ไม่ทุจริตในการสอบ	133	-	-	-	-
4	ความรับผิดชอบ					
	4.1 รับผิดชอบต่อการทำงานของตนเอง	130	3	-	-	-
	4.2 รับผิดชอบต่อการทำงานกลุ่ม	120	10	3	-	-
5	อุดมการณ์คุณธรรม					
	5.1 ตระหนักและยึดมั่นในการทำความดี	100	20	13	-	-
	5.2 ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้อื่นทำความดี	120	10	13	-	-
รวมทั้ง 5 ข้อ (คน)		1,245	85	39	-	-
คิดเป็นร้อยละ		93.77	4.16	1.98	-	-

นอกจากนักเรียนมีคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว นักเรียนยังสามารถหารายได้เสริมระหว่างเรียนจากการฝึกทักษะอาชีพตามที่ตนเองสนใจในช่วงโมงชุมนุมจาก ตามโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพ โดยการจัดตลาดนัดให้นักเรียนได้ขายผลิตภัณฑ์เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและขายผลิตภัณฑ์ที่ตนเองสนใจ เพื่อให้นักเรียนนำไปเป็นแนวทางในการหารายได้ช่วยเหลือครอบครัวและเป็นแนวทางในการศึกษาต่อในสายอาชีพต่อไป

กิจกรรมตลาดนัดसानฝัน ตามโครงการส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพ

กิจกรรมตลาดนัดसानฝันสู่อาชีพ ตามโครงการส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนานวัตกรรม

1. ผู้บริหารมีแนวทางในการบริหารงานเกี่ยวกับการพัฒนาครูและนักเรียนให้มีคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ด้านความพอเพียง และความรับผิดชอบ และทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21

2. ครูมีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเพื่อนักเรียนให้มีคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ด้านความพอเพียง และความรับผิดชอบ และทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21

3. นักเรียนมีมีคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ด้านความพอเพียง และความรับผิดชอบ และทักษะอาชีพในศตวรรษที่ 21 สามารถนำไปต่อยอดในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

4. นักเรียนสามารถนำทักษะชีวิตและอาชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปหารายได้เสริมระหว่างเรียนได้

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ชุมชนให้การยอมรับ ช่วยเหลือ และสนับสนุนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

5. ปัจจัยความสำเร็จ

นวัตกรรมการขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model ของโรงเรียนบ้านโคกกรวด เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา

นวัตกรรมขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model

ครูและบุคลากร นักเรียน สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย ในทุกขั้นตอนของกระบวนการ ดังนี้

1. ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ ด้านวิชาการของโรงเรียนโดยใช้เทคนิค SWOT Analysis จากข้อมูลสารสนเทศต่างๆของโรงเรียน จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม และรายงานผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมต่างๆ และข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อ จัดลำดับความสำคัญ เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ และกำหนดกรอบในการพัฒนานวัตกรรม

2. คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ ในการหาแนวทางในการพัฒนาพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ด้านความพอเพียง และความรับผิดชอบต่อสังคม และให้ความเห็นชอบในการจัดโครงการ/กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

3. ภาคีเครือข่าย และชุมชน ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบลท่างาม ปราชญ์ชาวบ้าน และวิทยาลัยการอาชีพอินทร์บุรี มีส่วนร่วมในการทำบันทึกข้อตกลง ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมฝึกทักษะชีวิตและอาชีพให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านโคกกรวด

4. นักเรียน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการเสนอการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ด้านความพอเพียง และความรับผิดชอบต่อสังคม ตามที่ตนเองสนใจ และให้ความร่วมมือในการร่วมโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี

6. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

1. การมีส่วนร่วมระหว่าง ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายในการพัฒนานวัตกรรมการขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model ของโรงเรียนบ้านโคกกรวด เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ด้านความพอเพียง และความรับผิดชอบต่อสังคม ผ่านการจัดการเรียนการสอน กิจกรรม/ โครงการต่าง ๆ

2. โรงเรียนได้รูปแบบนวัตกรรมการขับเคลื่อนลูกบ้านโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model อย่างเป็นระบบที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ด้านความพอเพียง และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยดำเนินการตามแนวทางของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

3. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถดำเนินกิจกรรมตามโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สู่การปฏิบัติโดยใช้รูปแบบนวัตกรรมการขับเคลื่อนลูกบ้านโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model ได้อย่างเป็นระบบ

7. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

การเผยแพร่

การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

8. เงื่อนไขความสำเร็จ

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะในการนำนวัตกรรมไปใช้

1. ด้านการบริหารหลักสูตร ควรจัดระบบโครงสร้างหลักสูตรโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนและบริบทของโรงเรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนและบริบทของโรงเรียน การวางแผนในการทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน หน่วยงานทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตร

2 ด้านการประเมินผลในการศึกษาที่หลากหลาย ควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทันยุค 5.0 เทคโนโลยี เน้นภาคปฏิบัติคือการปฏิบัติจริง และคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรสอนให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่สอนโดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง สอนแบบเล่นปนเรียนสร้างความสนใจในการเรียน ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวในสิ่งใหม่ ๆ กระตุ้นการสนใจของผู้เรียน

4. ด้านบริหารจัดการทรัพยากรตามลำดับความสำคัญ ควรจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่มีความจำเป็นก่อน ส่งเสริมพัฒนาความรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้กำลังแก่ผู้เรียนเพื่อความรู้ที่ต้องการในการจัดการเรียน และแบ่งจัดสรรในส่วนที่จำเป็นก่อน

5. ด้านการพัฒนาครู ควรมีการพัฒนาความรู้ อบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ให้ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ การทำสื่อแบบต่าง ๆ ควรจัด PLC ทุกวันตอนเย็นหรือทุกสัปดาห์เพื่อปรึกษาหรือแก้ไขปัญหา

นวัตกรรมขับเคลื่อนลูกโคกกรวดคนดีสู่วิถีพอเพียงแบบมีส่วนร่วม PASCT Model

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ การบริหารจัดการการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจะต้องได้รับข้อเสนอแนะข้อคิดเห็นจากหลายหน่วยงาน และหลายฝ่ายเพื่อปรับการบริหารให้มีประสิทธิภาพและนักเรียนได้รับผลประโยชน์มากที่สุด

ภาคผนวก

รางวัลที่สถานศึกษาได้รับ

รางวัลที่สถานศึกษาได้รับ

รางวัลที่สถานศึกษาได้รับ

